

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 7 januari 2025

Datum GS-besluit : 4 maart 2025

Vragen nr. 2

Vragen van **Statenlid M. de Weerdt** (Volt) over Samen leven in Noord-Holland

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 7 januari 2025 door het lid van Provinciale Staten, **Statenlid M. de Weerdt** (Volt), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

SCP publiceerde 10 december '24 het onderzoeksrapport [Samenleven in de toekomst](#). Daarin worden de gevolgen van mogelijke toekomstige demografische veranderingen voor de sociale samenhang in Nederland verkent. Dat "is de lijm die mensen verbindt, ongeacht hun achtergrond, overtuigingen of status. Een samenleving met een sterk gevoel van saamhorigheid is weerbaarder tegen sociale problemen, mensen voelen zich er veiliger, minder eenzaam en ze steunen elkaar." Dat gaat verder dan alleen de veranderende bevolkingssamenstelling: ook over wat een steeds individuelere, digitalere, geëmancipeerde en diverser wordende samenleving doet met de sociale cohesie. In dezelfde week publiceerde SCP [Samen verschillend](#). Dat gaat specifiek over de samenhang tussen diversiteit en sociale cohesie. "Nederland kent steeds meer nationaliteiten, religies en culturen. Vrouwen en mensen met een migratieachtergrond eisen hun plek op in arbeidsorganisaties. Lhbt'ers komen op meer plekken uit voor hun seksuele voorkeur of identiteit. Daarnaast groeien de verschillen tussen arm en rijk, de stad en het platteland. Zorgt die diversiteit ervoor dat we ons minder verbonden voelen met elkaar?"

Met een 6.3 voor sociale cohesie ([brede basismonitor](#)) staan we gedeelde een-na-laatste van Nederland. Ook hier gaat het over sociale cohesie *in* steden. Cijfers komen van gemeenten met meer dan 70.000 inwoners, niet van de regio.

Volt staat voor een samenleving waarin mensen van verschillende groepen elkaar ontmoeten en samenleven. Sociale samenhang hoort daarbij. Hoewel deze rapporten zich richten op sociale samenhang binnen wijken, overstijgen ontmoeten, werken en leven vaak de grenzen van wijken en gemeenten. Noord-Holland is een diverse provincie met zowel stedelijke als landelijke gebieden en kent grote regionale verschillen in demografie, gezondheidsniveau en opleidingsniveaus.

Het SCP biedt waardevolle aanbevelingen, vooral gericht op Rijk en gemeenten. De provincie staat aan de vooravond om de ruimtelijke puzzel te leggen. Daarom stellen wij de volgende vragen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Welke conclusies trekt GS uit deze rapporten voor de provincie Noord-Holland?

Antwoord 1:

- a) Het SCP onderbouwt in haar rapporten dat het begrip sociale cohesie een multidimensionaal veelomvattend begrip is, dat zich niet eenvoudig leent voor vertaling naar algemene conclusies.
- b) GS sluit zich mede daarom aan bij de algemene conclusie van het SCP dat de ontwikkeling van sociale cohesie in de toekomst (tot 2050) naar alle waarschijnlijkheid stabiel, maar fragiel zal zijn.
- c) Het element fragiel en de daarbij aangedragen kwetsbaarheden vragen de komende decennia nadrukkelijke aandacht.
- d) De rapporten geven op meerdere plaatsen aan dat de uitwerking van sociale cohesie vooral op buurt en wijkniveau plaatsvindt. Dit bevestigt voor GS de juistheid van de primaire verantwoordelijkheidstoedeling voor sociale cohesie aan gemeenten en rijk.

Vraag 2:

Welke lessen trekt GS uit dit rapport?

Antwoord 2:

- a) Participatie van inwoners is belangrijk voor de kwaliteit van beleidsoplossingen. De rapporten onderschrijven de ambitie van ons college tot meer inwonersparticipatie in onze beleidstrajecten.
- b) Diversiteit in samenstelling van de bevolking is niet één op één te herleiden tot diversiteit in de samenstelling van ons bestuur, volksvertegenwoordiging en beleidsmakers. Dat betekent dat wij bij gebruik van participatie in onze beleidsprocessen goed oog moeten hebben voor de vorm van participatie en de samenstelling van onze bevolking om optimale kwaliteit van het beleid te bewerkstelligen.

Vraag 3:

Wat kan GS aan regionale sociale cohesie doen?

Antwoord 3:

- a) In directe zin kunnen wij weinig doen om sociale cohesie te bevorderen. De provincie Noord-Holland heeft geen kerntaken en bevoegdheden in het sociale domein. Wij onderkennen dat ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving sociale effecten kunnen hebben. Zo hebben ons OV-netwerk, onze fietspaden, de hoeveelheid natuur, recreatieschappen en de uitwerking van onze ruimtelijke ordening inclusief de woonopgave, mede invloed op die fysieke leefomgeving en de beleving daarvan. Meer indirect is daarmee aannemelijk dat alles dat wij ondernemen vanuit onze kerntaken invloed heeft op het sociale leven en sociale cohesie in Noord-Holland, zoals met het organiseren van bereikbaarheid, woongenot en ruimtelijke mogelijkheden voor recreatie- en vrijetijdsbesteding.
- b) In het coalitieakkoord Verbindend Vooruit hebben wij onze ambitie voor verkenning van regionale voorzieningenakkoorden neergelegd. Het gaat ons daarbij vooral om duurzame samenwerking tussen gemeenten rond voorzieningen op gang te brengen nu de ruimte, de financiële middelen en ambtelijke capaciteit meer en meer onderdruk komen te staan. Wij hebben sport, cultuur, bibliotheken en dorpswerk aangedragen als beleidsterreinen waarop wij actief netwerkvorming, kennisontwikkeling en kennisdeling willen aanjagen. Het zijn beleidsterreinen die het inherente vermogen hebben om bij te dragen aan sociale cohesie; ze brengen mensen in contact met elkaar, verbinden hen en helpen een samenleving te vormen.
- c) Op dit moment herijken wij de Omgevingsvisie 2050 Noord-Holland. Leefbare regio's, steden en dorpen is daarin het thema dat het meest direct raakt aan sociale cohesie. Leefbaarheid en vitaliteit van regio's is in de Omgevingsvisie onlosmakelijk verbonden aan de inzet en samenhang van voorzieningen in de regio. Onderdeel van de herijking is ook een participatietraject met onze inwoners. Waar mogelijk en zinvol willen wij de inzichten uit onder meer de geschetste scenario's uit deze rapporten benutten en betrekken bij het monitoren van de ontwikkeling in sociale cohesie.